

IZSELJENSKI VESTNIK RAFAEL

GLASILO RAFAELOVE DRUŽBE V LIVBLIANI

IZHAJA
15. VSAKEGA MESECA
UREDNIK: DR. LEONISCE
UPRAVNIK: A. C. 52
Cena 1

NARODNA :
ZA JUGOSLAVIJO
LETNO DIN 12—
ZA INOZEMSTVO
LETNO DIN 24—

OGLASI PO DOGOVORU

LETO VII.

LJUBLJANA, NOVEMBER 1937.

ŠTEV. 11

Jože Premrov:

Izseljenska nedelja - praznik naše krvi v tujini

Vsakoletna prva adventna — izseljenska nedelja je vsa posvečena misli in skrbi za naše brate in sestre v tujini. Nad pol milijona slovenske krvi je zdaj odtrgane od rodne grude. Naša lepa, a revna slovenska zemlja jim ni mogla nuditi zaželenih življenjskih pogojev, zato so bili primorani poiskati si delo in zaslužek pri tujih mogočnih narodih v daljnih zemljah. Trd je bil ta kruh in naporno je bilo delo, za katero so morali naši ljudje prijeti, saj je splošno znano, da še danes opravljajo tako delo, katerega se domačini sramujejo. Slovenci se ga niso bali, še manj sramovali. Delali in garali so kot živina tisoč metrov pod zemljo v črnih rovih in si s tem služili trdi vsakdanji kruh. Poleg tega pa so imeli stalno pred očmi svoj zadolženi dom, ki je bil že itak pred propadom. Tem zadolženim domovom so pošiljali krvavo zasluženi denar in jih s tem oteli skoro polovico pred — bobnom.

Ogromne vsote denarja je prejela naša domovina od rodne krvi iz tujine. Celo v najtežjih letih gospodarske krize nas niso pozabili. Po podatkih Narodne banke v Zagrebu so znašale denarne pošiljke naših izseljencev:

Leta 1929	887.6 milijona din
.. 1930	937.5
.. 1931	573.1
.. 1932	206.4
.. 1933	122.5
.. 1934	119.8
.. 1935	192.0
.. 1936	214.4

Te številke dovolj glasno pričajo, kako naši izseljenci širom zemeljske oble ljubijo svojo rodno domovino. Pa ne samo to! Tudi ime in ugled naše domovine so zanesli v širni svet; povsod so se pričeli krepko uveljavljati na vseh popriščih človeškega udejstvovanja. In tako imamo danes ugledne moške, ki so s svojim odličnim delom dokazali tujim mogočnim narodom, da smo tudi Slovenci kulturni narod.

Spomnimo se na impozantne ameriške nebotičnike! Po pretežni večini so jih gradile pridne slovenske roke. Zamisel zanje pa so dali slovenski stavbeniki. Ime inž. Kadunca je znano že po vsej Južni Ameriki, saj je on zasnoval največje in najlepše zgradbe in nebotičnike, s katerimi se zdaj po-

naša pred kulturnim svetom Južna Amerika.

Pomislimo na ogromne ameriške pustanje, katere so naši izseljenci, ko so se nanje naselili, spremenili v najlepša polja in nasade. V USA imamo več univerzitetnih profesorjev, mnogo zdravnikov, odvetnikov in tudi po državnih službah može, ki zavzemajo odlična mesta bodisi v kulturnem, bodisi v političnem oziru.

In naša lepa slovenska beseda in pesem? Povsod jo lahko čuješ, kjerkoli bijejo slovenska srca.

Od leta 1850., ko so se Slovenci začeli izseljevati, pa do danes, se je iz naše domovine izselilo že mnogo sto tisoč Slovencev. Mnogo jih že počiva v hladni tuji zemlji, a kljub temu jih živi še danes v tujini nad pol milijona.

Danes bivajo Slovenci v večjem številu po naslednjih državah:

Severna Amerika	510.000 Slovencev
Južna Amerika	60.000
Kanada	20.000
Francija	40.000
Belgija	5.000
Holandija	5.000
Nemčija	50.000
Avstrija	40.000
Egipt	10.000

Poleg omenjenih držav pa je še razkropljenih po raznih evropskih državah, Palestini, Kitajski, Japonski in celo v daljni Avstraliji nad 70.000 Slovencev. Poleg tega pa imamo 120.000 Slovencev na Koroškem in nad 600.000 na Primorskem. Tako imamo danes že nad en milijon Slovencev izven državnih meja naše domovine.

To je ogromna številka za naš mali slovenski narod in mora dati vsakemu zavednemu Slovincu veliko misliti. Več kot polovica slovenske krvi je zdaj odrezana od našega narodnega telesa.

Do zdaj smo se za to svojo rodno kri, ki je šla iskat dela in sreče v tuji svet, malo brigali, ker smo imeli še vse premalo bratske ljubezni do nje. Zadnja leta pa si ideja o slovenskem izseljenskem vprašanju počasi utira pot tudi med najširše plasti našega naroda. Veliko smo že zagrešili nasproti našem izseljencem, ker se zanje nismo začeli brigati pravočasno. Če pomislimo, koliko store za svojo kri drugi na-

rodi, zlasti Nemci, potem nas mora biti sram, da smo tedaj, ko je bilo naše izseljevanje na višku, spali.

Največja nevarnost je za mladino, ki je bila rojena in odrasla zdaj v tujini, pa nima svojih duhovnih voditeljev, ki bi jo v cerkvi in šoli učili o Bogu in o rodni zemlji njenih staršev v materinem jeziku. Mladina marsikje že ne razume več jezika svojih staršev, še manj pa pozna rodno zemljo svojih dedov in pradedov. Koliko škode bo za naš mali slovenski narod, če nam skoro polovica slovenske krvi utone za vedno v mrzli tujini!

To veliko versko in narodno nevarnost, ki zdaj preti našim izseljencem, je začutilo v domovini nekaj dobrih src in ustanovili so prepotrebno Rafaelovo družbo za varstvo slovenskih izseljencev. Ta družba, ki je letos v avgustu praznovala 10 letnico obstoja in pričela z delovanjem s prispevki izseljencev in tudi z darovi, ki so se zbirali po domovini, je danes znana med našimi rojaki po vseh delih sveta in v vseh državah kot najboljša njihova mati in vodnica v verskem, narodnem in kulturnem oziru. Na pobudo sedanjega veleza-sluznega predsednika Rafaelove družbe g. p. K. Zakrajška, ki je živel 25 let med našimi izseljenci v USA, je Rafaelova družba uvedla vsako leto eno nedeljo, ki naj bi bila vsa posvečena misli, skrbi in molitvi za naše rojake v tujini, in to je **izseljenska nedelja, ki jo bomo letos obhajali 28. novembra**. Namen izseljenske nedelje je v prvi vrsti ta, da se opozorijo verniki po cerkvah in po prosvetnih domovih, naj za svoje rojake molijo in stopijo z njimi v pismene stike, obenem pa naj nekaj darujejo za Rafaelovo družbo, da bo mogla uspešno vršiti svoje poslanstvo, katerega ji je poveril ves naš narod.

Od začetka smo obhajali izseljensko nedeljo samo v Sloveniji, zdaj pa jo praznujemo že po vsej državi.

Kako je Rafaelova družba za slovenski narod potrebna, najbolj glasno pričajo prošnje, ki jih dan za dnem pošiljajo družbi naši izseljenci iz vseh delov sveta. Prošijo nas, naj jim pomagamo v verskem, narodnem in kulturnem oziru. Znano pa je, da se Rafaelova družba pri vsem tem ogromnem delu, ki ga ima z izseljenci, vzdržuje z milimi darovi, ki se pobirajo na

izseljensko nedeljo, zato pa vsem prošnjam in kričečim potrebam naših izseljencev ne more ugoditi tako, kakor si želi. S podporo, ki jo prejema od naših državnih oblasti, zlasti od kr. banske uprave v Ljubljani, more Rafaelova družba zadostiti le najbolj kričečim potrebam naših izseljencev.

Rafaelova družba se dobro zaveda, da brez sodelovanja, brez denarnih žrtev vsega naroda, ne bo mogla ugoditi vsem nujnim željam in dejanskim potrebam naših izseljencev, zato se obrača ob letošnji izseljenski nedelji s toplo prošnjo do vsega naroda in tudi do naših merodajnih državnih oblasti, da ji priskočijo na pomoč, jo

z denarnimi prispevki podprejo, da ne bo obnemogla, ampak da bo s podvojenimi močmi in nesebično ljubeznijo prišla za delo, ki kriči po nujni in takojšnji rešitvi.

Ako mi Slovenci do sedaj nismo imeli pravega razumevanja za našo kri v tujini, zbudimo se vsaj zdaj, ko se bo po vsej državi na izseljensko nedeljo govorilo o naših ljudeh v tujini.

Rešimo, kar se rešiti da! Veliko je že zamujenega, toda veliko naše krvi lahko še rešimo, če krepko podpremo delo Rafaelove družbe, katere glavni namen je, da rešuje naše izseljence pred moralnim, kulturnim in narodnim poginom v mrzli tujini.

P. Kazimir Zakrajšek:

Še dva kričeča nedostatka

Skrb za svoje izseljenstvo je in mora biti danes vsaki državi posebno pri srcu in mora ravno temu vprašanju posvečati čim največ svoje skrbi in nege.

Svet je danes postal zelo majhen. Prometne zveze, radio so ga zelo zelo zmanjšale in zožile. Meje držav so se zelo znižale. Trenutno je sicer izseljenstvo precej omejeno, popolnoma prenehalo pa nikdar ne bo.

Danes so tudi vse države že tako povezane med seboj, da imamo prav za prav že združene države sveta, pa če to hočemo ali nočemo. Ko bi bilo mogoče dobiti le nekoliko več medsebojne prijateljske dobre volje ene do druge in ko bi bilo mogoče najti primerne formule, pa bi se to tudi formalno lahko izvedlo. Vsakdanja potovanja državljanov sem pa tja po državah, medparlamentarne konference, mednarodne zveze vseh vrst kulturnih in ročnih delavcev vse to jasno kažejo.

Seveda na to danes še misliti ni, ker manjka zgoraj omenjenih dveh predpogojev. Vendar pa je že sedaj toliko stvari, s katerimi so države povezane med seboj, da so nujno druga v drugi zainteresirane. In pri tem je zelo važno — izseljenstvo.

Naša država ima izven državnih meja skoraj dva milijona svojih ljudi, za katere je dolžna skrbeti tako, kakor skrbi mati za svoje dete. To so njeni državljani, njeni udje, del nje same.

Naše sosedne države po Evropi, vidimo, se živo zanimajo za ta del svojih državljanov, se zavedajo svojih svetih dolžnosti do njih, zavedajo se, kaj pomenjajo izseljenske sile za njih gospodarski, narodni in kulturni napredek, da celo, za njih lastni obstoj. Zavedajo se, koliko jim zadovoljno in za državo in narod navdušeno izseljenstvo more koristiti; in nasprotno, koliko jim ravno ta del državljanov more škodovati, zastrupljavati njen svetovni vpliv, pa tudi življenje doma. Zato vidimo pri vseh narodih in državah Evrope mogočno izpeljano izseljensko državno skrbstvo in službo. Žrtve, katere prinašajo ti narodi in države za svoje izseljenstvo so naravnost ogromne.

In pri nas, v naši državi?

Kdor pozna našo državno izseljensko skrbstvo, ta mora priznati, če hoče ali noče, da se je v zadnjih desetih letih silno veliko izboljšalo, da se danes veliko stori za naše izseljence tako pri osrednji vladi,

tako pri banovinskih upravah, pa tudi posamezni sloji naroda se že nekoliko prebujajo k temu delu, dasi pa še nikjer ne tako, kakor bi bilo potrebno, kakor bi naše narodne in državne koristi to zahtevale. Je pa brez dvoma tu stremenje po tem izboljšanju.

Je pa v tej naši državni službi še marsikaj pomanjkljivega in neurejenega, kar bo pa treba čimprej urediti, ako nočemo, da se bo nad državo to enkrat še zelo občutno maščevalo.

O dveh takih pomanjkljivostih sem govoril v zadnji številki Rafaela: o ureditvi službe izseljenskih duhovnikov in učiteljev, ki so tako vitalnega pomena v izseljenskem skrbstvu.

Danes naj omenim dve novi:

Delo Rafaelove družbe

V beli dvorani hotela Union je bil 25. oktobra 10. letni občni zbor Rafaelove družbe, ki je med Slovenci prva razumela dolžnost, ki jo slovenski narod ima do svoje krvi, ki se je iztekla po inozemstvu. Na občni zbor sta prišla dva zastopnika iz Amerike, pater Salezij Glavnik, ki je bil dolgo let urednik »Ave Marije«, in zastopnik »Glasa naroda« iz Newyorka g. Zelenc. Kongres ju je pozdravil. Občni zbor je počastil s svojo prisotnostjo ban dravske banovine g. dr. Marko Natlačen. Mariborskega škofa je zastopal stolni dekan dr. Franc Cukala. Svoja zastopstva so poslale razne ustanove. Od banske uprave je prišel dr. Karlin kot zastopnik socialnega oddelka, mestno občino je zastopal dr. Franta Miš, od Delavske zbornice je bil poslan g. Marinček, koroški rojaki so poslali predsednika Koroškega kluba dr. Fellacherja, goriške rojake je zastopal dr. Bitežnik. Poleg tega je prišlo zelo veliko število članov Rafaelove družbe in delavcev na polju izseljenstva.

Predsednik Rafaelove družbe velezaslužni pater Zakrajšek je občni zbor začel s pozdravnim govorom. Predložil je brzojavne pozdrave Nj. Vel. kralju Petru II., Nj. kr. Vis. knezu namestniku Pavlu, ministrskemu predsedniku dr. Stojadinoviču, notranjemu ministru dr. Korošcu, ministru za socialno politiko Dragiši Cvetkoviču, ministru dr. Kreku, škofoma dr. Rožmanu in dr. Tomažiču, ki sodelujeta pri škofovski konferenci v Zagrebu, in načelnika za izseljenstvo v socialnem ministrstvu dr. Fedorju Aranickemu.

Nato je tajnik družbe g. Josip Premrov prebral tajniško poročilo, iz katerega posnemamo, da je znašal pisemski promet Rafaelove družbe 2705 pisma, torej za 403 pisem več kot lani. Članov ima družba 257, torej za enega več kot lani. Vestnik Rafaelove družbe ima 1998 naročnikov. Brezplačno dobiva list 290 naslovov. Zalostno je, da ga nekateri župni uradi in nekatera župan-

1. Neednost vodstva naše državne izseljenske službe. Katero ministrstvo je kompetentno za izseljenstvo? Zunanje ministrstvo je gotovo zainteresirano v njem, saj je ono dolžno skrbeti za svoje državljane na tujem. Toda vse glavno delo za izseljenstvo je osredotočeno v ministrstvu za socialno politiko in narodno zdravje, ki ima svoj poseben oddelk za izseljensko službo. Glede izseljenskih učiteljev je pa poleg teh merodajno še prosvetno ministrstvo. Kako kvarno zavira ta razsepljenost v tako važni službi naše izseljensko skrbstvo, smo videli že zadajč pri razmotrivanju o izseljenskih duhovnikih in učiteljih. To se čuti tudi, in sicer bridko čuti pri reševanju našega izseljenskega problema.

2. Druga pomanjkljivost je pa izseljenski zakon. Sedanji izseljenski zakon iz l. 1925. je zastarel, okoren in nezadosten. Že izseljenski kongres v Splitu l. 1929. je krepko podčrtal to potrebo. V kolikor mi je znano, je imel izseljenski oddelk social. ministrstva v osnutku tak novi zakon že pripravljen in izdelan. Šef g. dr. Aranicki ga je zelo dobro pripravil.

Ti dve izseljenski potrebi bosta predmet proučevanja Rafaelove družbe, da ga predloži novi izseljenski zbornici, da bo oboje še posebej proučila in stavila nabran material na razpolago ministrskemu svetu in tam prosila končne ureditve. Dokler se to dvoje pravilno ne reši, bo itak vse delo izseljenskega oddelka socialnega ministrstva, delo naše banovine, naše nove zbornice, pa tudi privatne iniciative še dalje bolehalo na teh nedostatkih in se bodo sedanje težave nadaljevale in nam vsem grenile to itak težko in nevhvaležno delo.

stva, čeprav brezplačno prihaja, vračajo. V tujino gre »Rafaela« 1522. Družba pa sprejema redno 80 časopisov in revij, od tega iz tujine 21, iz domovine pa 59. Družba deluje po več odsekih. Tiskovni odsek (Tord) je izdal 15 števil, ki so bile razposlane raznim domačim in tujim uredništvom. V drugem odseku se je družba pečala z zapuščinskimi zadevami in jih je ugodno rešila 15 ter tako rešila 1557 dolarjev. Pri nakazilih denarja v domovino je družba posredovala v več primerih v skupnem znesku 413.631 din. Tajnik g. Premrov je nato naslikal podobo izseljenskega delovanja, kakršno bi moralo biti, če bi se slovenski narod zavedal svoje dolžnosti. Naslikal je podobo na osnovi nemških zgledov, ki so na navzoče napravili globok vtis.

Med tajnikovim poročilom je prišel v dvorano ban dr. Natlačen, ki je imel na navzoče lep govor, v katerem je javno pohvalil Rafaelovo družbo za njeno človekoljubno delovanje kakor tudi za njene velike napore, ki razširjajo narodno zavest med domačimi doma in med izseljenci v tujini. Banska uprava bo takšnemu delu vedno dala vso oporo. Predsednik se je g. banu za te vzpodbudne besede zahvalil, saj bodo z veliko hvaležnostjo odjeknile med izseljenci v tujini.

Nato je govoril v imenu lavantinskega vladike in mariborske Rafaelove družbe stolni dekan dr. Cukala, ki je podčrtal važnost delovanja Rafaelove družbe in zboru sporočil, da je v lavantinski škofiji zanimanje že precej naraslo, tako da zadostuje že samo beseda izseljenci, pa se dvorane in cerkve polnijo.

Končno je spregovoril še dr. Karlin v imenu socialnega oddelka in poudaril vzajemno delovanje odseka in Rafaelove družbe, ki je socialnemu odseku banske uprave samemu v veliko oporo. Socialni oddelk bo še naprej pomagal tako važni ustanovi.

Zatem je prišlo na vrsto poročilo blagajnika g. kanonika Volca, ki je navedel, da je imela družba v poslovnem letu 183.615 din dohodkov in 181.481 din izdatkov. Obe postavki je razčlenil v vseh najmanjših podrobnostih ter žel za svoje trudopolno delo splošno zahvalo zborovalcev, ko je pregledovalec g. prof. Tome predlagal, da se mu izreče priznanje.

Sledilo je poročilo predsednika p. Zakrajška. Krasno poročilo o prošlem delovanju. Lepe, novih pobud in navdušenja za delo polne besede o bodočnosti. Razčlenil je delovanje družbe, povedal, zakaj se trudi, zakaj se širi in se mora širiti, zakaj je segla po izseljenski zbornici. Zborovalci so otrpnili, ko je dejal: »Če telo, kadar mu režeš noge in roke proč, nič ne čuti, kaj to pomeni? Da je mrtvo! In če narod, ki mu režejo proč ogromne dele njegovega telesa, ne pokaže nobenih bolečin, kaj to pomeni? Da je narod mrtve!« Govoril je o razočaranjih, ki jih je družba doživela in o veselih pojavih vstajajočega zanimanja za narodovo življenje.

Po svojem referatu je dal besedo univ. prof. dr. Tomšiču, ki mu je bila poverjena naloga, da sestavi pravila za izseljensko zbornico. Pravilnik je bil izdelan in dr. Tomšič ga je v vseh podrobnostih obrazložil. Občni zbor se mu je zahvalil za njegovo delo in pravilnik sprejel.

V imenu Branibora je pozdravil Rafaelovo družbo prof. Gorjanc, v imenu ljubljanskega vseučilišča pa je prinesel pozdrave univ. prof. dr. Lambert Ehrlich.

Na občnem zboru je bil izvoljen nov odbor Rafaelove družbe, ki se je na prvi seji dne 11. novembra takole konstituiral:

Častna predsednika: minister g. dr. Anton Korošec in ban g. dr. Marko Natačen.

Predsednik: knezoškof dr. Gregorij Rožman.

I. podpredsednik: g. p. Kazimir Zakrajšek.

II. podpredsednik: poslanik g. dr. Leonid Pitamic.

III. podpredsednik: višji drž. tožilec dr. Luka Kravina.

IV. podpredsednik: ljubljanski župan g. dr. Juro Adlešič.

Tajnik: g. Jože Premrov; tajnikov namestnik: g. Jože Rozman.

Blagajnik: g. kanonik Josip Vole; blagajnikov namestnik: g. dr. Alojzij Kuhar.

Odborniki: minister g. dr. Fran Kulovec; minister g. Jože Gostinčar; gl. urednik »Slovenca« g. dr. Ivan Ahčin; univ. prof. g. dr. Ivan Tomšič; univ. prof. g. dr. Alojzij Odar; odvetnik g. dr. Ivo Česnik; odvetnik g. dr. Vladislav Pegan; ravnatelj g. dr. Ivo Žižek; profesor g. dr. Marjan Dokler; profesor g. Silvo Breskvar; profesor g. Leopold Stanek; duh. svetnik g. A. Kastelic; duh. svetnik g. Anton Mrkun; duh. svetnik g. Jakob Gašparič; p. Odilo Hanjšek; p. Salezij Glavnik; prokurist g. Franc Miklavčič; tajnik g. Anton Marinček; šol. upravitelj g. Julij Slapšak; gđc. Jospina Klemenc; akademik g. Koecmur Sebastijan.

Nadzorstvo: minister g. J. Gostinčar; predsednik županske zveze g. Nande Novak; katehet g. Janko Zagar pl. Sanaval.

Poleg širšega odbora je bil izvoljen tudi ožji odbor Rafaelove družbe. V ožji odbor so bili izvoljeni:

gg.: p. Kazimir Zakrajšek; Jože Premrov, kanonik Josip Vole, dr. Vladislav Pegan, dr. Marjan Dokler; dr. Alojzij Odar; Valentin Tome; Franc Miklavčič; Jože Rozman.

Pri prvi seji Rafaelove družbe so bili pri izseljenski zbornici izvoljeni: Za propagandni odsek g. Jože Premrov; za verski odsek g. Janko Zagar - Sanaval; za statistični odsek g. prof. Silvo Breskvar; v kulturnem odseku za TORD g. prof. Leopold Stanek; za izseljenske šole in učne tečaje v slovensčini med našimi izseljenci gg. p. Salezij Glavnik in prof. Jože Zemljak.

Dopisnikom „Rafaela“!

Dopisi za prihodnjo številko „Rafaela“ morajo biti v uredništvu do 4. decembra, zato, prosimo, pohitite z dopisi.

Jože Podslivniški:

Kako skrbe Nemci za svoje rojake v tujini

Zdi se mi, da se mi še vse premalo zanimamo za ves ogromni aparat, s katerim prestopano zelo intenzivno deluje sedanja Nemčija za narodni in kulturni obstoj svoje krvi v tujini. Če bi mi nekoliko bolj poznali ves nemški izseljenski in manjšinski ustroj, s katerim se ne more danes ponašati nobena druga država na svetu, potem tudi mi ne bi držali križem rok, ampak bi se po nemškem zgledu z nesebično ljubeznijo in vztrajno skrbjo lotili važnega izseljenskega vprašanja, ki kriči po nujni pomoči, saj prestopano že sto let gloda naše narodno telo.

Iz poročil, ki so mi bila na razpolago in tudi iz osebnih razgovorov, ki sem jih imel že večkrat z voditelji izseljenskih in manjšinskih društev v Berlinu, Stuttgartu in drugih mestih Nemčije, bi Vam rad podal v glavnih obrisih nemško izseljensko in manjšinsko skrbstvo.

Nemci imajo danes do 30.000.000 svoje krvi po vseh delih sveta. Stalno geslo sedanje Nemčije je: »Nobena kapljica naše krvi se ne sme utopiti v tujih narodnostnih morjih.« Da se jim pa ne utopi, skrbe neprestano zanjo v glavnem tri močne organizacije, katerih veje segajo po vsej Nemčiji, ne izvzemši zadnje gorske vasice. Te organizacije so Verband für Auslandsdeutschtum, Reichsverband für die katholischen Auslandsdeutschen in Gustav Adolf Verein.

V. D. A. je izrazito nacionalna organizacija — je v privatnih rokah — bogato podpirana od sedanje nemške vlade in ima svoj sedež v Berlinu. Ta organizacija ima po državi 24 samostojnih edinic, ki so podrejene direktno Berlinu in te edince imajo 24 tisoč podružnic po vsej Nemčiji.

V. D. A. ima po vsej Nemčiji tako izborno razpredene mreže in propagando, da mora človek kar strmeti. Danes je v Nemčiji ni vasi, kjer bi ne bilo zastopnikov te organizacije. Poleg tega pa so pri vseh sedanjih nacionalnih društvi posebni odseki, ki skrbe za Nemce v tujini.

V. D. A. izdaja vsako leto bogato ilustriran koledar, ki izhaja v nakladi 12.000.000. Organizacija širi svoje ideje v treh listih, in sicer: Za ljudsko šolstvo, srednje šolsko in akademsko mladino in za narod. Ti listi izhajajo mesečno v milijonskih nakladah, ki kar preplavljajo nemški narod doma in v tujini.

Po vsej Nemčiji stalno zbirajo prostovoljne darove za rojake v tujini, zlasti je to zbiranje po vseh šolah sistematično zelo lepo urejeno. V. D. A. s posebnimi listki zbira darove. Letos se je pripetil zanimiv slučaj, da so morali celo otroci slovenskih izseljencev v Westfaliji in Porenju kupovati te listke po šolah in na ta način podpirati nemške rojake v tujini. Ker je ta listek tudi meni prišel slučajno v roke, vam moram povedati, da vsebuje listek grozovite laži. Listek ima grb celjskih grofov in trditev, da poskušajo Slovenci Nemce popolnoma zatreti v Sloveniji. Torej prav obratno kakor pa se je izrazil kancler Hitler dopisniku »Vremena« na letošnjem kongresu v Nürnbergu, ko je dejal, da se v nobeni drugi državi Nemcem boljše ne godi kakor v Jugoslaviji.

Morda vas bo zanimalo, če vam omenim, da so v preteklem šolskem letu zbrali na mestni ženski realni gimnaziji v Münstru, ki šteje 550 dijakinj, 9640 dinarjev.

Poleg tega vam še omenim, da so v istem mestu na ljudski šoli sv. Bonifacija, ki ima okrog 800 otrok zbrali v preteklem šolskem letu nad 13.000 dinarjev.

Že iz omenjenih zneskov vam bo razumljivo, da zbere organizacija V. D. A. za svojo kri v tujini letno na milijone mark. S tem denarjem vzdržuje v domovini in tujini ves svoj aparat, ki služi v prvi vrsti v nacionalne svrhe.

Organizaciji V. D. A. so podrejeni takozvani Auslandsinstituti. Najzanimivejši med njimi je Auslandsinstitut v Stuttgartu, ki je letos obhajal že 20 letnico svojega obstoja. Tega jubileja se je udeležilo nad pol milijona Nemcev. V tem institutu, ki ga Nemci nazivajo »Hišo nemštva«, je sedaj zaposlenih nad 200 uradnikov. Predsednik instituta je dr. Strölin, sedanji župan mesta Stuttgarta. Institut ima več oddelkov in bogato knjižnico, ki vsebuje nad 70.000 knjig. Ko sem leta 1952. slučajno zašel v ta Auslandsinstitut, sem se nekoliko poglobljeval z nemško manjšino v Jugoslaviji. Nekoga uradnika sem vprašal za pojasnilo, če bi mogel kaj več zvedeti o nekem mojem znanecu in sošolecu iz Banata. Odprl mi je predal, prebral njegovo ime in sploh povedal vse, kar sem želel o njem izvedeti.

Ko sem odhajal iz Instituta, sem bral med drugim tudi zanimive napise: »V našem institutu se ne more zgubiti noben naš rojak v tujini.« V institutu dobiš sploh vse mogoče stvari, s katerimi Nemci na tako uspešen način propagirajo in podpirajo svoj živelj v tujih državah.

Auslandsinstituti v zvezi z organizacijo V. D. A. skrbe, da vse nemško časopisje stalno piše o svojih rojakih v tujini. Enako jim je vedno na razpolago tudi »Radio«, s katerim vzdržujejo stalne stike z vsemi nemškimi naselbinami po vseh delih sveta. Poleg tega skrbe tudi, da se po vseh šolah: ljudskih, srednjih in univerzah poučuje mladino o bratih v tujini. Ta organizacija, ki je v privatnih rokah, je bogato podpirana od sedanje nemške vlade, katera ji je zelo naklonjena, saj propagira novodobne nemške ideje tudi med nemško krvjo v tujini.

V nekoliko manjšem obsegu deluje tudi druga nemška organizacija Reichsverband für die katholischen Auslandsdeutschen, ki ima svoj sedež v Berlinu, njene veje pa segajo po vseh predelih katoliške Nemčije. Ta organizacija skrbi v prvi vrsti v verskem in tudi v narodnem oziru za svoje rojake v tujini. S tem namenom deluje danes med Nemci v tujini osem tisoč katoliških duhovnikov in 30.000 učiteljev, učiteljic in redovnic. Organizaciji R. K. A. so podrejene še Rafaelverein v Hamburgu, Bonifaciuswerk in Bonifaciusverein v Paderbornu. Prav tako pa ima tudi R. K. A. razne odseke pri verskih društvi po vsej Nemčiji.

Organizacija R. K. A. je imela letos v avgustu letno zborovanje v Dortmundu, kamor so prišli katoliški Nemci iz vseh delov

sveta. Tega veličastnega zborovanja se je udeležilo 120.000 oseb, kjer je bila v obilni meri zastopana zlasti nemška mladina.

Tudi R. K. A. ima svoje katoliške izseljenske institute, med katerimi je najvažnejši Institut für Auslandskunde v Münstru, katerega vodi že dolgo vrsto let univerzitetni profesor dr. Georg Schreiber. Omenjeni institut je izdal do zdaj že 52 debelih knjig, ki so vse posvečene manjšinskemu in izseljenskemu problemu.

R. K. A. je privatna organizacija, katere predsednik je osnabrški škof dr. Berning, ki se je pred nekaj leti mudil tudi v Jugoslaviji na obisku pri svojih rojakih. Vso pomoč in podporo stalno prejema od nemške vlade, poleg tega pa pobirajo po vseh predelih Nemčije prostovoljne prispevke, zlasti pa vsako leto na takozvano izseljensko nedeljo, ko po vseh katoliških farah v Nemčiji pridigujejo o svojih rojakih v tujini in pobirajo za nje tudi prostovoljne prispevke.

V enakem obsegu deluje tudi tretje društvo Gustav Adolf Verein, ki pa skrbi v prvi vrsti za protestante v inozemstvu. Lani je imelo to društvo v blagajni 52.000.000 mark,

ki so namenjene v prvi vrsti za protestantske Nemce v inozemstvu.

Z omenjenimi tremi društvi je prežeta danes Nemčija tako, kot še nikoli, odkar obstoja. Danes ne dobiš v Reichu Nemca, da bi ne imel razumevanja in tudi sreča za pomoč tem društvom.

In če pogledamo kako vzorno so nrejene vse panoge nemškega izseljenstva, pomislimo samo na Nemce v Jugoslaviji, ali če hočete Nemce v Kočevju, ali kje drugje v Sloveniji, potem nas mora biti sram, da se mi tako malo zanimamo za našo kri, ki se danes v stotisočih utaplja versko, narodno in moralno v tujih narodnostnih morjih. Treba se bo vse drugače lotiti perečega izseljenskega vprašanja in ga reševati tako, kakor ga danes rešuje Nemčija. Treba je, da primemo prav vsi za delo, narod kot celota, šele na ta način bomo podprli delo pri Rafaelovi družbi, ki ta pereči izseljenski problem rešuje že 10 let. Pustimo vso sentimentalno ljubezen, pustimo vse žalostne vzklike, ki se od časa do časa pojavljajo v našem dnevnem časopisju, primimo za realno delo in ga pozitivno rešujemo tako, kakor naši izseljenci v polni meri zaslužijo in so ga skrajno potrebni.

„Naš pater“ odlikovan

Naš ubogi slovenski izseljenec je našel v tujini med raznimi narodi več dobrih prijateljev, ki so spoznali njegovo plemenito dušo, blago srce in pridnost, pa tudi njegovo zapuščeno od domovine in ga vzljubili ter se zanj zavzeli. Pred vsem je našel veliko takih dobrih prijateljev med kat. duhovščino. Naši slovenski izseljenci v USA bi vedeli iz posameznih nasebin navesti veliko imen takih dobrih prijateljev. Med njimi bo ostalo v zgodovini ameriških Slovencev napisano z zlatimi črkami ime nadškofa Ajerlenda (Irlanda) iz St. Paula Min. Ta je pošiljal dolga leta svoje slovenske duhovnike sem v domovino, da so mu nabrali pridnih in nadebudnih dijakov, ki jim je plačal potne stroške v Ameriko, jih šolal v svojih zavodih in jim pomagal do izobrazbe. Veliko teh dijakov je postalo duhovnikov, nekaj se jih je posvetilo drugim poklicem, n. pr. dr. Seliškar Jakob in dr. Kern, oba zdravnika v Clevelandu.

Tako je našel naš človek tudi v Holandiji svojega dobrega prijatelja p. Teotima van Welzen. Takrat, ko se tu doma za naše izseljence v Holandiji še nihče zmenil ni, se je ta apostolski mož zavzel zanje s toliko ljubeznijo in s toliko požrtvovalnostjo, kakor bi se lastni duhovnik - rojak ne bi mogel. In naši izseljenci so videli to njegovo ljubezen, čutili njegovo pomoč, saj jim je bil pravi oče, in začeli so ga imenovati kar »naš pater«, ker je bil v resnici njihov po srcu, po svojem delu zanje, po svojih žrtvah zanje in po svoji skrbi. Pomagal jim je organizirati njih podporna društva, zbirati denar za podpore v boleznih in brezposelnosti, pomagal jim je pri iskanju dela, pomagal jim preskrbeti njih otroke v šolah in pri delu. V resnici, ko se bo pisala zgodovina slovenskega izseljenstva v Holandiji, bo glavno poglavje moralo imeti nadpis »Naš pater«.

To je vedel prevz. mariborski knezof škof dr. Tomažič. Da mu da v imenu domovine vsaj malo priznanja in majhen dokaz naše hvaležnosti, ga je imenoval za svojega škof. svetnika.

P. Teotim van Welzen

Družba sv. Rafaela p. Teotimu, našemu patru, iskreno častita k temu odlikovanju in se mu v imenu vsega slovenskega naroda iskreno zahvaljuje za vse, kar je storil za našega slovenskega izseljenca in ga prosi, naj ostane zvest našemu ljudstvu še nadalje in Bog mu bo plačal njegov trud in delo.

Družba sv. Rafaela.

Težka je žalost tujin.

Med morjem in nebom
roma bol naša domov,
za belim galebom
išče pod rodni krov.

Želi si očetove strehe,
slovenskih gor in ravnin...
O, dajte nam srčne utehe!
Težka je žalost tujin.

Znidaršič Jože, Francija:

Naši grobovi...

Gosto meglo preganjajo jesenski vetrovi. Listje rumeni in odpada. Poprej pisano cvetoči vrvtovi so se osuli, le mrtvaška roža krizantema se je prebudila iz spanja, da ozaljša tihe grobove s svojim jesenskim cvetom...

Bliža se nam praznik in spomin na vse one, ki so nam bili dragi, ki so nam bili sreča v življenju. Zadel nas je najgorenkejša bol našega srca. Koliko solza je kanilo vam, bratje in sestre, na prerano gomilo. Koliko mladih žena je zaplakalo in jim od bridkosti pokalo srce, ko so polagali zemeljske ostanke v tuji prerani grob. Koliko nepreskrbljenih otrok je v mrzli tujini stalo ob odprtem grobu, ko so se potapljali v solzah in se spraševali: »Kam greš, mamica? Zakaj si nas zapustil oče?« Toda brez odgovora so zaropotale kepe in kamenje po krsti. Poslovili so se od tebe tvoji dragi, ostal si sam in samevaš v lepši bodočnosti. Poleg neštetihih krizantem, ki zaljšajo danes tvojo gomilo v tujem hladnem svetu, pa se ponosno dvigajo vršiči zelenega rožmarina.

Pa kaj je tebi vse to evetje? Kaj zeleni slovenski rožmarin? Prinesti ti hočemo lepših rož in ti jih spletemo v venec molitve. To naj bo za tvoj praznik v tujem hladnem grobu!

O rodni dom, o hiše očetove streha ti!
Siromaku si grad in popotniku v dalji
uteha ti;

Golob izpod neba trepeče nazaj,
hrepenenje mu je pokazalo i pot i kraj;
kaj lastovka v južnem poletju strpeti ne
more?

Na gnezdo spomin jo nese čez morje, čez
gore.

Oton Župančič.

Marija Brenčič:

Name zreš z neba višine...

Davno že je, kar sem zrla
Tebi v ljubljeni obraz:
misel nate ni umrla
v srcu — ni zatrl je čas.

V duši živ spomin je nate:
mil kot strune glas drhteči,
svetlejši od zvezde zlate,
slajši kakor cvet dehteči,

silnejši kot šum viharja,
jasnejši kot glas iz lin,
nežnejši kot rožna zarja —
lepši nate je spomin.

Obupna poročila iz Francije

Po Franciji imamo nad 12 tisoč naših izselencev samo iz Prekmurja. Izpeljali so jih tja na kmetije kot kravje dekline in hlapce. Ko so jih lovili, so jim obetali lepo plačo in vse mogoče udobnosti, ko so pa tam, pa ravnaajo z njimi slabše kot s sužnji. Vedno več pritožb prihaja od teh ljudi iz Francije.

Žalostna so tudi poročila od slovenskih služkinj, ki si po Parizu služijo svoj težki in grenki kruh. Nikogar ni, ki bi se zavzel zanje, ki bi zanje poskrbel, jih branil. Vse druge države imajo tam svoje posebne urade, svoje zavode, da vrše vse to delo. Pri nas — smo še silno daleč do pravilne ureditve tega dela.

Nekateri obiskovalci letošnje razstave v Parizu so si ogledali tudi nekak naš »izseljenski dom« v Parizu. Bog ve, če vedo v Belgradu, v kakšnem obupnem stanju je ta »dom«?

Družba Sv. Rafaela je začela akcijo, da se pošlje v Pariz poseben izseljenski duhovnik, ki bo skrbel v prvi vrsti za prekmurske izseljence in za Slovence v Parizu.

Po posredovanju g. bana dr. Marka Natlačena se bo to vprašanje najbrže ugodno rešilo v kratkem.

Za naše služkinje v Parizu bo pa Družba Sv. Rafaela enako začela z akcijo, da se kaj za nje poskrbi.

Letošnjo spomlad so šle v Pa. iz slovenske šolske sestre iz Slov. Bistrice in so sprejele gospodinjstvo v neki sirotišnici Orphelinat St. Philippe Neuden, Rue de l'Orphelinat. S tem je dana možnost, da se s pomočjo teh sester uredi zavetišče tudi za naše služkinje. To bo predvsem naloga izseljenskega duhovnika, ki bo šel v Pariz.

Jakob Žvan:

Izseljenec Marko

(Konec)

V.

Osem let je minilo, odkar se je Julka poslovila od svojega moža. Drugi mesec po njegovem odhodu je prejela željno pričakovano pismo, v katerem ji je Marko sporočil, da je dobil delo in da dobro zasluži. »V dveh, treh letih, Julka, bova začela lepše, boljše življenje tam doli v Zarebri,« tako je pisal Marko. Veliko je molila za njegovo in svojo srečo.

A minilo je leto, minili dve leti, minilo tretje leto, ko od Marka ni bilo nobenega glasu več. Julka je s temno slutnjo v srcu poizvedovala za njim. Obrnila se je na izseljenski komisariat, povpraševala pri tem in onem, ki se je vrnil iz Kanade, če bi kaj vedel o Markovi usodi — pa vse zaman. Kakor da se je udrl v zemljo. Od nikoder ni mogla Julka zvedeti, kaj se je z Markom zgodilo.

Končno se je na prigovarjanje svojih staršev vdala v svojo usodo. Morala je začeti misliti na to, kako se bo sama preživela.

»Mlada si še in zdrava. Zdjaj je čas, da poskrbiš za svojo bodočnost. Pojdi in izuči se kake obrti, da se ti ne bo treba kot navadna dekla ubijati pri tujih ljudeh, ti je svetovala mati.

In Julka se je odločila. Nekega dne je stopila k Smokarju, da bi tasta obvestila o svoji nameri.

»Pametno je, kar nameravaš. Na Marka ti ne kaže čakati. Izgubljen je ali pa mrtev,« je pri-trjeval čemerni stavec.

Hamborn. — Dne 24. oktobra smo na zelo slovesen način proslavili 25 letnico »Bratovščine rožnega venca«. Zjutraj smo imeli sv. mašo v cerkvi sv. Norberta. Peovski odsek bratovščine je zelo lepo prepeval, duhovni vodja g. rektor Hülsmann pa je imel slovensko pridigo. Med sv. mašo so vse članice prejele sv. obhajilo. Popoldanska slovesnost se je vršila v cerkvi svete Barbare. K slovesnosti so prispele članice z zastavami tudi iz Osterfelda in Gladbecka. Gospod rektor Hülsmann je ob asistenci gg.: Tensunderna in Molla pel lavretanske litanije. Ob 5. uri pa se je vsa številna množica zbrala v lepi dvorani v Fahrnerhof. Peli smo lepe pesmi, slavnostni govor pa je imel g. duhovni vodja Hülsmann. Spominjali smo se tudi prevzvišenega in nadškofa dr. Jegliča. Na odru je bila njegova slika vsa v cvetju in zelenju in tudi lučke smo prižgali. Za odrom so pevci zapeli »Requiem«.

Heerlerheide. — Dne 5. decembra bodo nastopili naši rojaki s pestrim programom v Radio-Hilversum I. 1875 m. ob 2. do 2.40 uri popoldne (srednjeevropski čas) — po amsterdamskem času pa od 1.20 do 2. ure popoldne. Omenjeni program bo prenašal tudi Radio v Ljubljani.

Heerlerheide. V zadnji številki »Rafaela« so bili objavljeni trije članki iz Heerlerheide. Več Slovencev se je obrnilo name zaradi tega. Moj dopis je bil samo zadnji, ki je nosil tudi moj podpis. Toliko v vednost.

M. Strucel.

Lutterade. — Zopet enkrat smo doživeli lep in nepozaben dan tu v tujini — daleč od doma. Ta dan je bil 10. oktober. Zjutraj smo se udeležili sv. maše zadušnice in žalnega zborovanja v počastitev spomina našega pok. kralja. Govor, ki ga je imel na žalnem zborovanju gospod generalni konzul dr. Miličič, nas je vse globoko ganil. Ko je končal, je nastala tišina — kot bi se bali, da z najmanjšim šumom onečastimo spomin velikega kralja. G. vice-konzul dr. Logar pa nam je tako lepo po do-

»A kaj bo z najino hišo,« je plaho vprašala Julka. »Vse nama bo prodano.«

»Kdor se preveč zalepi, se lahko ubije. Ali se vama je bilo treba zadolževati? Bajto bi bila lahko popravila, sčasoma pa prezidala. Ali je bilo treba do tal podirati in nanovo zidati? Iz malega raste veliko. Kamen do kamna — palača. Ne pa vse naenkrat. Zdjaj je kar je,«

»Mislija sem, oče, če bi vi...«

»Vem kaj hočeš reči. Da bi jaz kupil in plačal dolgove, kaj ne? Ne morem. Dvakrat ne bom plačeval Prosenovine. Markovim bratom in sestram bo tudi treba šteti doto. Kupca bi pa imel. Bolje, da prodajš pod roko, kakor na dražbi.«

Julka je bila zadovoljna, da je bil stari Smokar voljan vsaj posredovati, da ne pride Markova in njena neusojena domačija na boben.

Mesec dni pozneje je bila Julka že vajuška pri neki znani šivilji v mestu. Tja je dobila nekega dne tudi od svojega tasta sporočilo, da je Prosenovino kupil nek Amerikanec. Poravnani so bili dolgovi in še je ostalo nekaj tisočakov, ki jih je Smokar naložil v hranilnico na Julkino ime. Tri leta pozneje si je Julka od tega denarja kupila šivalni stroj.

Julka je postala izučena šivilja. Z ljubeznijo in velikim zanimanjem se je vsa posvetila svojemu poklicu. Po preteku treh pomočniških let je napravila mojstrski izpit in začela delati na svoje. Že kot pomočnica se je navadila varčevati in skromno živeti. Tako se ji je v par letih nabrala v hranilnici čedna vsotica prihrankov.

Bilo je nekako ob osmi obletnici Markovega odhoda v Kanado. Julka se je mudila doma, kamor je bila prišla obiskat starše. Obhajali so sedemdesetletnico očetovega rojstva. Veselo razpoloženje, ki je vladalo ta dan v čevljarjevi družini, je prekinil selski pismonoša Jur, ki je

Peovski odsek iz Gladbecka je zapel tudi nekaj prav lepih pesmi. Bratovščina šteje danes 250 članic. V teku 25 let pa jih je umrlo nad 80. Lepo število jubilarin je bilo odlikovanih.

G. duh. vodja Tensundern je čestital bratovščini k lepemu jubileju in imel lep govor, ki je bil posvečen naši domovini. — Sledilo je večglasno petje in nato igra »Prisegam«, ki jo je spisal g. p. Zakrajšek. Vse igralke so zelo lepo igrale. Šele v poznih urah smo se veselih src razhajali na domove. — Vsem bo slovesnost ostala v trajnem spominu.

Dne 25. oktobra je bila v cerkvi sv. Norberta peta sv. maša za rajne članice.

P. s.: K Vašemu lepemu jubileju najlepše čestita tudi Rafaelova družba in Vam želi mnogo božjega blagoslova pri nadaljnjem delu. — Bog Vas živi!

Holandija

mače orisal delovanje kralja Zedinitelja. Sinček in hčerka g. zveznega predsednika štručlja sta lepo deklamirala. Pevci so zapeli »Bože pravde« in »Doberdob«, potem pa smo se kmalu odpeljali domov, kjer smo priredili ta dan vinski trgatav. Povabili smo visoka gosta, naj prideta pogledat naš vinograd. V naše največje veselje sta se rada odzvala povabilu. Prišla sta v spremstvu čč. patra Hugolina, patra Teotima in zastopnikov zveze g. štručlja in g. R. Seliča. Naše visoke goste so pozdravili tukajšnji zastopniki oblasti, č. duhovščina in predsednik društva Fr. Kapel. Potem pa je prišel na oder naš vrli fant Brešarjev Joško in pozdravil takole:

»Pozdravljam Vas — častne naše goste — in zastopnike naše domovine. — Pozdravljam Vas v imenu društva sv. Barbare in vseh Slovencev, ki tu bivajo. Vaš obisk se nam zdi kot topel pozdrav iz domovine. Pri tej priliki Vam obljubljam, da ostanemo vedno dobri Jugoslovani — zvesti Bogu, kralju in domovini. Živel kralj Peter!«

Pod vodstvom č. patra Teotima smo zapeli nekaj narodnih. Le prehitro je minil čas, posebno

prinesel na Julko naslovljeno pismo. Ko je Julka po poštnem žigu na ovitku spoznala, da je pismo iz Kanade, je prebledela in s tresočimi prsti odprla pismo. Vsa družina je umolknila in napeto pričakovala, kakšne novice je dobila Julka. Ta je najprej preletela z očmi dolgo pisanje, nato pa se je sesedla na stol, pokrila oči z dlanimi in zaihtela.

Marko je po osmih letih poročal svoji ženi, da kot rudniški invalid s skromno rento živi v tujini in strada v mrzli tujini ter hrepeni domov. Z beračenjem in pritrgovanjem si je prihranil že polovico vsote, ki je potrebna za povratek v domovino. Opravičeval se je, da je tako dolgo molčal, češ, da se po nesreči sploh ni nameraval več vrniti domov. »Pohabljen sem in bi bil sebi in tebi samo v nadlego. Naj umrem tukaj, kjer me je doletela tako bridka usoda!« Tako je stalo v pismu. Toda čim bolj se je odmikala časovna razdalja od njegovega slovesa od Zarebri in od ljubljene žene, tem bolj je ključalo v njem koprnenje po domu. »Moram ti pisati, da sem še živ in se bom vrnil, čeprav večji siromak kakor sem bil pred osmimi leti. Prosim te, Julka, ne zaničuj me zavoljo tega! Božja volja je bila taka!«

Ze naslednji dan se je Julka vrnila v mesto. Njena prva pot je bila v hranilnico. Dvignila je od svojih prihrankov toliko, kolikor je manjkalo Marku za vozino.

In okoli kresa je z glasno utripajočim srcem hitela čakati na kolodvor svojega nesrečnega Marka, ki se je tako strašno razočaran nad tujino vračal domov.

Zdjaj živita Julka in Marko tiho, a zadovoljno življenje v mestu. In Marko pravi, da bi bil rajši brez obeh rok, kakor brez tako pridne, zveste in ljubeče žene, kakor je njegova Julka.

ko sta naša dobra gospoda obljubila svoj obisk še drugim društvom. Pridobila pa sta si že pri prvem obisku naše popolno zaupanje. »Se ne vidimo,« sta obljubila pri odhodu. Saj ravno to smo si vedno želeli. In prav od srca smo hvaležni naši domovini, ki nam je poslala zastopnike, ki imajo v resnici dobro voljo pomagati nam v vsakem oziru.

Z vinsko trgatvijo smo obhajali obenem tudi 10letnico našega društva. Na naše povabilo je prišel tudi g. Wauters, dober prijatelj Slovencev, ki nam je pripovedoval, kako je potoval po Jugoslaviji. Posnel je nešteto slik, ki nam jih hoče ob priliki pokazati. Nikdar ni mislil, da je naša domovina tako lepa.

Zahvala. — Vsem Slovincem iz Lutterade, ki ste darovali za vence pokojnega F. Česla, prav prisrčno Bog plačaj! Posebna hvala g. Brešarju, ki je zbiral za vence.

Vdova Česel, Herlerheide.

Francija

Merlebach. — Poročila iz naše okolice. 14. okt. se je poročila ga. Terezija Boljte, vdova Pole s francoskim učiteljem g. Ivanom Dahlem, doma iz Remélvinga pri Sarreguemines; dne 25. okt. pa se je poročil g. Mihelič Anton, doma iz Sodražice na Dolenjskem z Elizabeto Pižmoht, doma iz Retje pri Trbovljah. Obema paroma voščimo kar največ božjega blagoslova! Obe poroki je izvršil izseljenski duhovnik iz Merlebacha.

Priporočali smo v zadnjem »Rafaelu« v molitev g. Mernik Valentina in gospo Tavčar Franciško. Če jima nismo mogli izprositi zdravja, smo jima pa izprosili mirno in lahko zadnjo uro. Oba sta — lepo prevedena — mirno zaspala v Gospodu. G. Mernik, rojen 8. februarja 1886 v Dobrovi pri Celju, umrl v Habsterdieku dne 19. oktobra — in gospa Tavčar Franciška, rojena 26. novembra 1896 v Cerknem, umrla dne 13. oktobra v Creutzwaldu. Prvi zapuščena ženo in tri otroke; druga pa moža in šest otrok. Obeh pogrebov so se sorojaki v velikem številu udeležili. Pogreba je vodil izseljenski duhovnik iz Merlebacha. Pokojnika želimo večni mir, družinama, ki sta že več let naročnika »Rafaela«, pa še posebno naše iskreno sožalje!

Stanko iz Merlebacha.

Merlebach. — Društveno življenje. Poleg rednih svojih sestankov, ki jih imajo društva, so skoro vsa priredila v preteklem mesecu tako priljubljeno »Vinsko trgatve«. Domačini nimajo te navade, pač pa se zelo radi udeležijo te domače zabave. V kolikor je znano, se je najbolj obnesla »Vinska trgatve« društva »Edinost« v Freyningu. Gostilničar mi je pravil, da je bila velika dvorana nabito polna. Kmalu za tem društvom, je bila na isto nedeljo »Vinska trgatve« društva »Edinost« v L'Hopitalu in »Barbare« v Creutzwaldu. Ker društvo Sv. Barbara daje sama svoje poročilo, omenimo tu »Vinsko trgatve« Edinosti v L'Hopitalu. Izbrali so si prav lepo dvorano in jo — kot znajo smo naši sorojaki — prav okusno okrasili. Okrog 8. ure je bila že dvorana polna, do 30 sorojakov je iz Merlebacha prihitelo k bratskemu društvu na zabavo, otroci so željno ogledovali z grozdem, bananami in sadjem bogato obloženo »brajdo« nad seboj, godej pa so pridno klicali goste v dvorano. V polno dvorano je stopilo šest sorojakov v narodni noši: G. Maček, Simončič, Ocvirk ter gospe Mrgole, Simončič in Vidmar. Vsem je obleka prav pristojala in vzbudila pri vseh navzočih veliko pozornost. G. Martič — naš fotograf pa je ob hajni svetlobi urno slikal, kar je bilo zanimivega, potem pa je s svojo veliko brado predstavljal res pravega sodnika. Vsa zabava se je izvršila v najlepšem redu in miru v splošno zadovoljstvo.

Teden pozneje so sorojaki zopet napolnili obenem z drugimi gosti dvorano pri g. Skufcu Ant. v Freyningu. Društvo sv. Barbare v Merlebachu je priredilo enako zabavo. V najlepšem razpoloženju se je tudi ta zabava izvršila; kar pa je mene posebno veselilo, je to, ker sem videl pri mizah člane iz najrazličnejših društev lepo složno sedeti pri istih mizah. Tudi to društvo je bilo z uspehom zelo zadovoljno. Taka domača — poštna zabava goji slovo, vpliva jako dobro tudi na domačine in ohranja lepe domače navade.

Stanko iz Merlebacha.

Chevremont. — Tukajšnje društvo sv. Barbare je priredilo dne 3. oktobra vinsko trgatve v društveni dvorani g. Ane Vetzels. Prireditev se je sijajno obnesla in zato bomo lahko razveselili naše malčke za Miklavža.

Dne 25. oktobra je obiskal v spremstvu č. gospoda patra Teotima g. dr. Logar, vicekonzul iz Roterdama, tukajšnjega predsednika g. Belina. Ob tej priliki so obiskali tudi častnega predsednika g. župana iz Kerkrade, kakor tudi policijskega komisarja. Gosp. dr. Logar se je obema prisrčno zahvalil za naklonjenost, katero gojita ta dva gospoda nasproti tukajšnjim Slovincem. Obenem jih je prosil, da nam še nadalje ostanejo tako naklonjeni, nakar sta oba gospoda rade volje potrdila.

5. decembra ima tukajšnje društvo družinski večer in se bo obenem praznoval sv. Miklavž za otroke in sv. Barbara, rudarska zaščitnica.

Predvajala se bo igra, deklamacije, petje itd. Vabljeni so vsi Slovinci. J. Krašovic.

Creutzwald. — Poročilo društva svete Barbare. Čas je, da se društvo zopet oglašimo. Nismo še zaspali. Nastopamo pri raznih slovesnostih, nimamo samo sestankov, pač pa tudi drugače naše društvo ne miruje. V polju smo napravili izlet v Verdun, v preteklem mesecu »Vinsko trgatve«, ki se nam je kar dobro posrečila. Pri našem vsakoletnem glavnem sestanku je bil izvoljen še isti odbor tudi za bodoče. Pri tem je bilo tudi natančno podano, koliko dohoda, koliko podpor je društvo razdelilo med člane. Vse člane, kakor tudi vse, ki se za naše društvo zanimajo prav iskreno pozdravlja Johan Balantič, predsednik.

Tucquegnieux: Tukajšnje društvo jugoslovanskih delavcev je priredilo 17. oktobra lepo uspešno vinsko trgatve, katera je dala pet stotakov čistega dobička. S tem si je društvo zopet opomoglo. — Pravi odborniki in predsedniki društev morajo biti idealni in požrtvovalni; to se pravi, da ne smejo biti prav nič zamerljivi, da morajo biti pripravljeni na nehalne zahteve za vse kar dobrega storijo v društvu. Redkokdaj jih člani pohvalijo, pač pa večkrat grajajo, hvalilo pa jih bo delo, ki bo rodilo lepe sadove, in to je tisto, na kar smejo zreti s po-

nosom in zaupanjem. Zdi se, da so člani društev na Mrani in v Tucquegnieuxu znali zbrati take nesebične predsednike in tako zagotoviti društvu obstoj in napredek.

Piennes. — Naša savezna podružnica ni bila mrtvorojeno dete, kar je svoj čas zapisal »Rafael« o Savezu sploh, ampak je živahno delovala. Resnica pa je, da ji je bilo usojeno kratko življenje. Danes podružnice ni več. Čigava je krivda? Ne bomo tega javno razpravljali, samo to povemo, da naša ne. Žal nam je danes, da nismo poslušali nasvetov onih, ki so nam svetovali, naj si ustanovimo svoje samostojno društvo. Imeli bi par sto tisočakov na strani, s katerimi bi lahko vse drugače podpirali svoje člane, kakor smo jih pa mogli podpirati zaradi centralistično urejenega saveza. Vsaka solja nekaj stane. Kar se ni zgodilo v preteklosti, naj se pa v bodočnosti! Nepoštenost smo vedno obsojali, zdaj naprej bomo pa obsojali tudi nesamostojnost. — Tudi letos smo priredili vinsko trgatve. Zahvala gre predvsem agilnemu rudarju g. Centi, ki je s svojo gospo in svojimi prijatelji izvršil vse delo brezplačno, potem pa položil do centima natančen račun, da mu ne more nihče nič očitati. Brez Tikenčjanov bi seveda težko šlo, zato tudi njim iskrena zahvala za trud in požrtvovalnost. Ker še nimamo društva, bomo z lepim dobičkom, ki smo ga imeli, priredili našim otrokom božičnico.

Lens-Liëvin. — Pogosto se oglašajo zvonovi iz temnih tujih lin, ki pojo žalostno pesem nešteti našim rojakom!

Tako nam je dne 6. septembra izrgala iz našega naročja tujina Alojzija Gračnarja in ga položila v tujo gomilo, komaj v 40. letu starosti.

Kako si, dragi nam Alojzij, zapustil domači prag, zapustil rodno vas v upu, da se še kdaj povrneš v kraje, kjer ti je tekla zibelka, toda neusmiljena usoda ti je zaprla duri tvoje drage domovine za vedno. Dostikrat si prepeval z nami v »dramatično-pevskem odseku« lepe narodne pesmi. Naj ti bo tuja zemlja lahka, ostalim naše sožalje!

Lievinsko društvo sv. Barbare se pridno pripravljata za 10letnico blagoslovitve zastave, katera se bo vršila 4. decembra t. l. Na to proslavo vabimo že sedaj sosedna društva. Obenem bomo proslavili tudi narodni praznik in dvorani Fosse 11, poleg cerkve. — Vsi prisrčno vabljeni!

Belgija

Zaradi prepogostih jesenskih prireditev se je društvo odločilo, da bo prirejalo »igre« po Novem letu, ker je sedanji novi odbor v kratkem razdobju bil preveč zaposlen. Priredili smo že dve predstavi, ki so doprinesle društvu precej lep donos in podporno blagajno. Društvo priredi dne 5. decembra 1937 »Klobasno trgatve« v dvorani Janssen, na katero vabi odbor vse svoje člane in ostale prijatelje k udeležbi.

Predsed.: Medved Ciril; tajnik: Josip Šihrlc.

Dostavek: Dopisniku, ki tako rad govori o društvenih zadevah, bi svetovali, da se podpisuje s polnim imenom, ker mu v drugič ne bomo odgovarjali, ker bomo odgovarjali le onemu, ki bo podpisan.

Eysden. — Gotovo mi ne boste zamerili, ako se zopet oglašim. Jugoslov. pevsko društvo »Zvone« nam je priredilo dne 26. septembra v dvorani Jaussen Kricadersweg lep koncert. Nastopila sta tudi dva solista: Rogelj Stefan in Stoviček Majda. Najlejša zahvala našim vrlim pevcem, posebno pa njihovemu pevovodju gospodu Stovičku, ki je imel gotovo veliko truda. Pri koncertu je sodelovala tudi Simfonija tukajšnjega rudnika, ki je tudi veliko pripomogla in olepšala program. Videli smo tudi v naši sredi našega izseljenskega delegata Aleksandra Spahiča, in še par uradnikov od kr. poslanstva iz Bruslja; tudi par belgijskih odličnikov smo videli, katerih imena in položaj pa mi niso znana. Nadalje smo videli tudi večje skupine Slovencev iz sosednjih kolonij: Waterscheija, Winterslage, Zwartberga, Seratinga. Iz tega je razvidno, kako je slovenska pesem priljubljena. — Kakor že več let, so tudi letos tukajšnja društva organizirala skupen pohod na pokopališče ob treh popoldne; društva so položila na grob svojih članov vence in pri-

Eysden. — Pripomba k dopisu iz Eysdena v Izseljenskem Vestniku »Rafael« v oktobrski številki 10, stran 111:

Dopisniku ni dovolji izvoljeni društveni odbor Jugoslov. društva sv. Barbare v Eysdenu, ter mu tudi niso poznana društvena pravila, ker omenja, da se je društvo odlikovalo z občnimi zbori. Vsake tri mesece pa se morajo vršiti redna društvena zborovanja. Tako se je vršil prvi redni občni zbor 24. januarja 1937, katerega je sledil drugi obč. zbor 6. junija 1937. To je dopisniku bolje znano, da je tedanji društveni odbor odstopil dne 6. junija 1937. Vzrok, zakaj je odstopil?

Razumljivo je, da društvo ne more obstojati brez odbora, zato je bil izvoljen novi društveni odbor dne 27. junija 1937 pri tajnih volitvah. Dopisnik omenja, tudi so lažni agentih, da jih je dovolj! Društveni odbor ugotavlja, da je lažni agent dopisnik sam, ker je dovoij govoril po Eysdenu in še poročal svoje izmišljotine po časopisu. Zatorej pridno na delo, posla boš imel še dovolj, da ne boš brezposeln! Dalje dopisnik omenja o »Društveni tomboli, da je bila zelo bogata. To zato, ker so vsi prostovoljni dobitki prišli v korist tomboli.

K izletu v Antwerpen pripominjamo, da noben društveni član ni bil odslovljen, da bi se izleta ne mogel udeležiti.

G. dopisnik je tudi slab čitatelj knjižnice, ker mu ni znano, da je bilo 14 dni razglašeno na starem prostoru, kam se je knjižnica prestavila, kar se je tudi naznanilo na občnem zboru dne 27. junija 1937.

»Riel«, predsednik C. M. pa stoji s celim društvenim odborom dopisniku na razpolago, na vsakem rednem društvenem zborovanju, kakor tudi vsakemu društvenemu članu za vsako nečisto in nevestno društveno delovanje.

Kotiček izseljenske mladine

Izseljenska mladina pripoveduje

žgala sveče. Predsednik Jugosl. podpornega društva nam je v kratkih in jedrnatih besedah dal vzpodbudo. Za njim je tudi v lepih in jedrnatih besedah razložil pomen praznika naš p. H. Prah. Pevsko društvo »Zvon« je zapelo par žalostink pod vodstvom izseljenskega učitelja g. Stovička. Petje nas je tako ganilo, da ni skoro nobeno oko ostalo suho. Ko smo šli proti domu, sva se znašla z mojim prijateljem, ki se nisva že dolgo videla. Povabil me je na kozarec piva. Razgovarjala sva se različne stvari, potem pa pravi: »Meni se čudno zdi, da se tukaj v Eysdenu niso nič zganili ob priliki II. izseljenskega kongresa.« Nato pa pravi tretji, ki je med tem časom prisedel in poslušal naj-nj razgovor: »To ni res. Tudi v Eysdenu je eno društvo to storilo in poslalo celo eno resolucijo. V Ljubljani pa nočejo upoštevati Belgije.« Jaz sem ga takoj zavrnil, da to ni res in da mora biti krivda kje drugje. Kdor prebira »Rafaela«, bo to tudi priznal, da se ravno Rafaelova družba zavzema za vse izseljence brez razlike kje se nahajajo, zato ni prav, da se potem zabavlja in prezira to družbo, zato mislim, da bi bilo prav, če bi društva to družbo podpirala, kar gotovo ne bo v škodo ne društvom in ne posameznim izseljencem.

Rudar v Limburgu.

**Tamkaj v Ameriki,
tamkaj v Vestfaliji so nam izginili:
več ne doseže jih naše oko.**

O. Župančič.

Južna Amerika

Rosairo, Santa Fé, Argentina. — Na vizita cijskem potovanju v Paragvaj in Chaco Argentino, Formosa in San Francisco Laihi, je prispela te dni tudi v Rosario č. mati šolska sestra iz Maribora. Nastanila se je v sestriški hiši: Calle Cordoba 1646. V počaščenje njenega godu je bila zjutraj sv. maša, zvečer pa je bila prirejena krasna akademija. V slovenskem jeziku je č. gen. mater pozdravila internistka gdč. Bertica Rubeša, hčerka našega konzula, v imenu argentinskih rojakinj pa akademizirana gdč. Beatriz Castillo. Prisotnih je bilo mnogo odličnih osebnosti. Č. gen. mati je bila vidno ginjena in se je vsem iskreno zahvalila. Č. mati bo storila vse, da dobi naša mladina svojo šolo.

Te dni se je vrnil med nas iz domovine, kamor je šel na krajši dopust naš dobri konzul g. Branko Rubeša. Prinesel nam je najboljše utise iz domovine, zlasti pa je opazil veliko ljubezen in skrb, ki jo ima do nas Rafaelova družba v Ljubljani, kateri predseduje zaslužni g. p. K. Zakrajšek.

Pred kratkim je na tragičen način umrl izseljenec Spajčić Anton iz Solina pri Splitu.

V Chovetu, FCRPB., prov. Santa Fé, kjer je naša največja kolonija, je za posledicami noža umrl naš rojak iz Dalmatinske Zagore, krčmar Matej Selak, katerega je v pijanosti napadel Andrej Zarič Vranković.

Izseljenec Lojze Lilek, sin Jurija in Ane Panjan, doma iz Sela, obč. Črnomelj, star 36 let, ki je bil poznan povsod zaradi pridnosti in delavnosti, si je zaradi velike razburjenosti pri delu končal sam življenje.

Te dni je imelo slovensko društvo »Triglava« zelo lepo uspešno prireditve.

Ljubezen do domovine

Ljubezen do domovine je imela že od nekdaj največjo moč do človeškega srca. Iz domovinske ljubezni so ljudje ustvarjali slavna dela, žrtvovali zanjo življenje in imetje. Služba domovini je sladka in prijetna vsakomur, ki je dobrega srca in vedre duše. Ne moremo ji služiti s sebičnostjo, ampak s plemenitostjo in ljubeznijo.

Tujina je mrzla. Marsikdo jo je premeril in doživel v polni meri ta rek. Saj je srečal na tej poti dosti ljudi, a ti ljudje so bili hladni in preračunani: Kolikor plačaš, toliko pomeniš za nas.

Kako prijetno je srečanje z domačim človekom v tujini! Kako naenkrat oživi tuji kraj. Ceste, griči, polja — vse oživi, domača beseda se preliva v tok tujih zvokov, ki jih človek ne sliši več. Sredi tujine sem našla oteček slovenskega življa — delavsko kolonijo Tuqueguieux, v njej naše izseljence.

Predvsem me je zanimala mladina, koliko znajo slovenskega jezika in kaj doživljajo v tujini. Pripovedovali so radi, napisali so tudi zvezek spisov, katerega so mi izročili ob odhodu, da ga poneseš v domovino. Prelistavam in čitam list za listom, iz vseh odmeva grenka borba za vsakdanji kruh, ljubezen do prave domovine, želja videti to domovino in prošnja domovini, naj jim pomaga, da ne zamre slovenska beseda. Tako pripovedujejo:

Iz mojega življenja. (Anica Zupan.)

Leta 1926, smo prišli v Francijo. Tedaj sem bila komaj v šestem letu. V Jugoslaviji se nisem hodila v šolo.

V Tuqueguieux-u je bilo še malo Slovencev. Zato nismo imeli slovenske službe božje in tudi ne slovenske šole.

Čez nekaj tednov so me starši vpisali v francosko šolo. Čudno se mi je zdelo, ker nisem prav nič razumela svojih novih tovarišic. Z menoj sta hodili v šolo še dve slovenski deklici. Francoskega jezika sem se hitro priučila. Mati mi je pravila, da v domovini otroci molijo pred poukom in po pouku. V francoski šoli nismo molili, v šolski sobi ni bilo nobene svete podobe in križa. V šoli nismo imeli verouka, zato nas je učil verouk francoski župnik v cerkvi.

Pozneje je prišel v Francijo slovenski duhovnik. Po dolgih mesecih smo spet slišali slovensko besedo pri službi božji. Izprva je prihajal med nas enkrat v mesecu, pozneje vsako nedeljo.

Naučila sem se precej francoskega jezika, a tudi slovenskega sem dobro govorila, ker smo doma govorili vedno v slovenskem jeziku. Pisala in čitala sem slabše, učila me je tega mati.

Slovenski duhovnik nas ni mogel vsega učiti, ker je imel preveč dela. Povedal nam je veselo novico, da pride med nas slovenski učitelj. Težko smo pričakovali njegovega prihoda. Saj smo vsi vedeli, da bomo imeli potem tudi slovensko šolo.

V našo kolonijo je prišel g. Jankovič. Ustanovil je slovensko šolo. Tedaj sem hodila zadnje leto v francosko šolo. Kako rada sem šla tudi v slovensko šolo, gospod učitelj nam je povedal toliko lepega o naši domovini in nas navduševal za materin jezik.

Odslej smo imeli pri slovenski službi božji tudi slovensko petje. Ustanovili so tudi razna društva.

Vsega tega dela ne zmore en sam voditelj. Zato vsi želimo, da nam domovina pošlje še več slovenskih duhovnikov in učiteljev.

Iz moje preteklosti. (Marica Gantar.)

Čudne misli so me spremljale na poti v Francijo. V Metz-u nas je pričakoval oče in z njim smo nadaljevali pot do Tuqueguieux-a. Moj oče dela v rudniku.

Čez nekaj dni sem morala v francosko šolo. V Jugoslaviji sem hodila v 4. razred, v Franciji sem začela s prvim razredom. Prve mesece sem imela v šoli mnogo težav, ker nisem znala tujega jezika. Pa tudi tega sem se privadila.

Poleg francoske šole sem obiskovala tudi slovensko šolo, kamor sem šla vedno zelo rada, ker sem se učila slovenskega jezika. Najbolj sem se veselila zemljepisa in zgodovine. Najraje sem poslušala g. učitelja tedaj, ko nam je govoril o naši domovini. Govoril nam je o njej

s toliko ljubeznijo, da smo pozabili, da smo sredi tujih poljan. Preden sem končala šolo, so mi starši kupili citre, teh se še sedaj učim. Igram pri tamburaškem zboru in pojem pri pevskem zboru.

Večkrat imamo prireditve, da pokažemo rojakom, koliko smo v znanju napredovali. A ob takih prilikah se tudi iznova navdušimo za prosvetno delovanje.

Ob takem delu nam je lepo v tujini, a vendar tako zelo želimo, da bi zopet videla domovino. Trdno pa tudi upam, da se bomo vrnili v našo prekrasno domovino.

Spomini iz otroških let. (Rože Angelina.)

Blizu Celja je moja rojstna vasica. Pod rojstnim krovom sem preživela mnogo prelepih dni, ki jih ne bom nikdar pozabila.

Ko sem imela pet let, sem s starši zapustila domači kraj in tudi domovino. Premajhna sem bila še tedaj, da bi razumela, kaj pomenijo besede; gremo v tujino.

Dolga je bila ta pot. V mrzlem jutru smo se znašli na postaji Tuqueguieux. Oče nas je pričakoval in se nas skoro prestrašil, tako smo bili izdelani od dolge poti. S sestro sem tekala za očetom, ki je iskal stanovanje.

Otrokom je čas hitro potekal. Vse nam je bilo tuje, a vse tudi novo. Tekali smo za mlekarjem in mesarjem ter jih oponašali.

Jeseni sva šli s sestro v šolo. V prvih dneh sva kar strmeli nad tem čudnim jezikom. Po nekaj dneh sva se pa le znašli in priučili najvažnejših tujih besed.

Tako so nam potekali meseci in leta. Ko smo bili večji, smo se začeli zavedati, kaj nam je tujina. Poljakom in Italijanom smo bili nevoščljivi, ker so imeli svoje učitelje.

Nekoč nas je obiskal izseljenski duhovnik gospod Zupančič. Hodil je od hiše do hiše in nas prav žalostno gledal.

Kako prijetno nam je bilo tedaj, ko je prišel med nas gospod Kastelic in nas učil slovensčine. Njegovo delo je nadaljeval gospod Jankovič. Rada sem obiskovala slovensko šolo, saj sem jo obiskovala še vse leto potem, ko sem končala francosko šolo.

Nato sem šla v službo in sicer k trgovcu. Tu sem doživela težko nesrečo. Opekla sem se tako zelo, da sem ležala vse leto. Ko sem ozdravela, sem se začela učiti šivanja. Razen tega sem se učila pri g. Jankoviču nemščine in igrala na citre, vse pa za plačilo: »Bog povrni!«

Sedaj pojem pri pevskem zboru in večkrat igram pri igrah.

Da ni naše življenje preveč suhoparno in prazno, za to skrbi g. Jankovič; da pa nismo predaleč od Boga, za to skrbi izseljenski duhovnik gospod Svelc.

Moja pot v Francijo. (Tončka Janežič.)

Dvanaest let je že minilo, odkar je moj oče v Franciji, meni poteka šest v tujini. Ko je odšel oče v Francijo, smo ostali doma mati, bratje, sestra in jaz. Po šestih letih smo dobili očetovo pismo, da moramo za njim. Otroci smo se tega zelo razveselili. Hodila sem v tretji razred.

Spominim se, da smo odpotovali v srečo zjutraj iz domačega kraja in prispeli v Francijo v petek zjutraj. Tako dolga je bila naša pot. Srečni smo bili, ko smo bili z očetom skupaj.

Čez teden dni sem šla v francosko šolo. Težko je bilo izprva v šoli. Kmalu potem je prišel med nas g. Jankovič. Hodila sem redno tudi v slovensko šolo.

Kmalu sem se začela učiti citre in tamburico. Zelo rada prepevam naše lepe pesmi, a zdi se mi, da se glase v domovini še lepše kakor pri nas v tujini.

Bratje iz Koroške nam glasno kličejo:

**»Tam za Gospo Sveto,
tam so naše meje,
tam je naša kri!«**

Izseljenske novice

Visoka obiska v pisarni Rafaelove družbe. Pred kratkim se je v službenih zadevah vrnil iz Buenos Airesa v domovino g. poslanik dr. Izidor Cankar. Ob tej priliki je obiskal tudi našo družbo in poročal o perečih zadevah naših rojakov v Južni Ameriki. — Prav tako je obiskal našo družbo ob odhodu iz domovine tudi g. generalni konzul dr. Naumović iz Montreala.

G. Stanko Grims v domovini. Naš izseljenski duhovnik g. Stanko Grims iz Merlebacha, Francija, je prispel za nekaj dni v domovino v važnih izseljenskih zadevah. Gospoda prav toplo pozdravljamo v naši sredi.

Kmečka zveza v Ljubljani bo te dni priredila ciklus predavanj za dekleta in fantje. Ta ciklus vsebuje tudi izseljensko vprašanje, o katerem bo govoril g. predsednik p. Kazimir Zakrajšek. Za veliko naklonjenost se naša družba iskreno zahvaljuje cenjenemu odboru Kmečke zveze.

K »Izseljenski zbornici« je pristopilo »Društvo za varstvo deklet« in »Zveza gospodinjskih pomočnic«. Obe društvi imata svoj sedež v Ljubljani.

G. Janez Hladnik, izseljenski duhovnik iz Buenos Airesa, Južna Amerika, se za poslance albume, ki mu jih je poslala mladina pod vodstvom gđe. Julije Šušteršičeve na meščanski šoli v Ljutomeru, prav lepo zahvaljuje. Sporoča, da je mladina ob njih občutila topel dih in utrip domovine.

Šolske sestre sv. Frančiška iz Chicago, Ill. USA se iskreno zahvaljuje za poslance albume, katere so darovali učenci in učenke meščanske šole v Ljutomeru in Mariboru. Plemenitim darovalcem se tudi Rafaelova družba prav lepo zahvaljuje.

Vse drage izseljence v Južni Ameriki prav lepo prosimo, da nam sporoče, kje bivata go-

spoda: Jožef Ravnikar, doma iz Vrha, sv. Trojica, občina Moravče, ki je zadnjič pisal l. 1934, in poslal naslednji naslov: Jožef Ravnikar, Banco Germanico, Andro Alem No. 150, Buenos Aires, Argentina. — Prav tako prosimo, da nam sporoče, kje biva Franc Sežon, doma iz Martinjaka pri Cerknici, okraj Logatec. Zadnjič je pisal l. 1931, in poslal naslov: Franc Sežon, Banco Germanico, De La America Del Sud, Avd. L. N. Alem 150, Buenos Aires, Argentina.

Vse cenjene naročnike, oziroma zastopnike »Rafaela«, ki prejema list v več izvodih in ga potem razdelijo med posamezne naročnike, toplo prosimo, da nam pošljejo naslove omenjenih naročnikov, da jim moremo pošiljati list direktno v roke, da ne bo nepotrebnih sitnosti.

Gospodični J. Mohar iz Sheboygan, Wis, USA se Rafaelova družba pristrčno zahvaljuje, ker ji je pridobila lepo število novih naročnikov za list »Rafael« med našimi dragimi rojaki v Sev. Ameriki. — Prosimo, posnemajte!

Največja in čisto naša domača zavarovalnica je

Vzajemna zavarovalnica v Ljubljani

Poleg vseh vrst elementarnega zavarovanja vodi predvsem **živiljenska zavarovanja** v najrazličnejših kombinacijah, kakor: za slučaj smrti, smrti in doživetja, za doto, za starostno preskrbo i t. d.

V posebnem »KARITAS« oddelku goji pod izredno ugodnimi pogoji ljudska **živiljenska zavarovanja**, za slučaj smrti, za starostno preskrbo in za doto.

Preden sklenete živiljensko zavarovanje, se obrnite po pojasnila in ponudbe na

Vzajemno zavarovalnico v Ljubljani, Miklošičeva c. 19 (v lastni palači).
Podružnice v Splitu, Sarajevu, Beogradu, Zagrebu in Celju; zastopstva v vseh krajih Jugoslavije.

ZADRUŽNA TISKARNA

REG. ZADRUGA Z O. Z.

V LJUBLJANI

TYRŠEVA (DUNAJSKA) C. 17

Izvršuje lepo in po nizki ceni: reklamne letake, lepake, vabila za prosvetne gledališke odre in koncerte; vizitke, kuverte, tiskovine za urade, hranilnice, posojilnice, trgovine ter vsa v tiskarsko stroko spadajoča dela

TELEFON 30-67

Vse novice iz domačih krajev izveste najprej in najbolj zanesljivo iz splošno razširjenega tednika

DOMOLJUBA

Izhaja vsako sredo in velja za vse kraje inozemstva polletno 30 Din

Naroča se v upravi **DOMOLJUBA** v Ljubljani

*Prijatelj
izseljencev je*

GLASNIK
presv. Srca Jezusovega

ki obiskuje vsak mesec v velikem številu naše izseljence širom po svetu. — Kjer ga še ne poznate, ga takoj naročite. Ne bo Vam žal! Stane doma 16 Din, za inozemstvo protivrednost 25 Din (v tuji valuti)

Vsak naročnik dobi brezplačno v dar koledar, lepe slike in mesečno prilogo Bengalski Misijonar

Pišite takoj na naslov: Uprava »GLASNIKA«, Ljubljana, Zrinjskega cesta 9 (Jugoslavija, Slovenija)